

QUATUOR AMÔN

MUSIC

18 JUNE '17

BOZAR SUNDAYS

SALLE M · ZAAL M

QUATUOR AMÔN

AYMERIC DE VILLOUTREYS, premier violon · eerste viool
EVA PUSKER, second violon · tweede viool
NINA POSKIN, alto · altviool
ANNE-GABRIELLE LIA-ARAGNOUET, violoncelle · cello

FRANZ SCHUBERT

1797-1828

Quartettsatz, en do mineur · in c, D 703 (1820)

BENOÎT MERNIER

°1964

La guêpe et l'orchidée (2010)

ROBERT SCHUMANN

1810-1856

Quatuor à cordes n° 1, en la mineur · Strijkkwartet nr. 1, in a, op. 41/1 (1842)

– Introduzione: Andante espressivo – Allegro

– Scherzo Presto

– Adagio

– Presto

12:00

fin du concert · einde van het concert

avec le soutien de · met de steun van

brussel

Pour les artistes et la musique, merci de respecter le silence. Veuillez à éteindre téléphones portables, montres électroniques et à réprimer les toux. Il est interdit de photographier, filmer et enregistrer. Gelieve uit respect voor de artiesten en de muziek de stilte te bewaren. Schakel je gsm of elektronisch uurwerk uit en hoest niet onnodig. Het is verboden te fotograferen, te filmen en opnames te maken.

Créé en 2008 à Bruxelles, le Quatuor Amôn a été formé aux Conservatoires royaux de Bruxelles et à la Chapelle musicale Reine Elisabeth, bénéficiant de l'enseignement du Quatuor Artemis et de membres d'autres formations prestigieuses, comme ceux du Quatuor Alban Berg. Depuis ses débuts, il s'est produit sur de nombreuses scènes françaises, luxembourgeoises ou belges, ce qui ne l'empêche pas de jouer à l'autre bout du monde, comme en 2015, année durant laquelle il fit une tournée en Chine. S'investissant particulièrement dans des projets transversaux mêlant la musique à d'autres arts tels que le théâtre ou la danse, les membres d'Amôn aiment s'entourer régulièrement d'instrumentistes afin d'interpréter des œuvres pour formations plus vastes. Ils maîtrisent tant le répertoire consacré que la musique contemporaine, comme le programme de ce dimanche le souligne.

Le concert s'ouvre avec le *Quartettsatz* de Schubert, qui se résume à un *Allegro assai* très étendu et à l'amorce d'une partie lente d'une quarantaine de mesures. L'inachèvement de cette composition n'hypothèque cependant pas sa popularité. Ce succès tient en grande partie à l'impact tragique et éminemment romantique de l'œuvre, qui se manifeste dans le choix de la tonalité de do mineur, que les romantiques associaient souvent à l'expression du destin, et dans la grande liberté formelle et harmonique que Schubert s'autorisa, qui se prêtait de manière optimale à l'expression de ses élans intérieurs.

Place ensuite à une œuvre contemporaine de notre compatriote Benoît Mernier, créée pour l'édition 2010 du Festival Ars Musica. *La Guêpe et l'orchidée* renvoie à un processus naturel au cours duquel des guêpes mâles apercevant certaines orchidées qu'ils prennent pour des guêpes femelles, tentent de s'accoupler à celles-ci et disséminent ainsi le pollen qu'elles transportent en provenance d'autres orchidées identiques. Le philosophe français Gilles Deleuze, auquel l'œuvre de Benoît Mernier rend hommage, en dérive le concept de rhizome, et l'idée selon laquelle des éléments sont connectés l'un à l'autre par des racines multiples dont nous ne voyons pas toujours complètement les liaisons, comme l'illustrent les procédés compositionnels de l'œuvre.

Retour enfin au répertoire romantique avec le premier des trois *Quatuors à cordes, op. 41* de Schumann, qui consacra essentiellement l'année 1842 à la musique de chambre. Le compositeur se plongea dans l'étude des quatuors à cordes de Mozart, de Haydn et de Beethoven, qui lui semblaient être les plus aboutis et lui permettraient d'en saisir l'étendue compositionnelle et la maîtrise formelle. Ce *Premier Quatuor à cordes* en est l'expression évidente.

Het Amôn Kwartet is in 2008 ontstaan aan het Koninklijk Conservatorium van Brussel en aan de Muziekkapel Koningin Elisabeth. De leden van het kwartet zijn gevormd door het Artemis Kwartet en door andere bekende ensembles, zoals het Alban Berg Kwartet. Meteen na zijn oprichting was Amôn al te horen in verschillende concertzalen in Frankrijk, Luxemburg en België. Het viertal was ook al aan het werk aan de andere kant van de wereld, zoals in 2015 tijdens een tournee in China. Het Kwartet hecht veel belang aan multidisciplinaire projecten waarin de brug geslagen wordt naar andere kunstvormen, zoals theater en dans. De leden werken ook geregeld samen met andere musici als ze een repertoire willen uitvoeren voor een grotere bezetting. Amôn beheerst zowel het bekende klassieke repertoire, als hedendaagse muziek. Dat blijkt ook uit het concert van vandaag.

Het concert begint met de *Quartettsatz* van Schubert, die eigenlijk niet meer is dan een uitgesponnen *Allegro assai* en de aanzet tot een traag deel van een veertigtal maten. Ook al is de compositie nooit afgewerkt, toch is ze heel populair geworden. Dat succes komt in grote mate voort uit de tragische en uitzonderlijk romantische diepgang van het werk. Die blijkt niet alleen uit de keuze voor de toonsoort van do klein - voor de romantici immer nauw verbonden met het noodlot. Even belangrijk is de grote vormelijke en harmonische vrijheid die Schubert zichzelf gegund heeft, een ideale manier om zijn innerlijke drijfveren tot uitdrukking te brengen.

Vervolgens hoor je een werk van onze landgenoot Benoît Mernier en opdracht van het festival Ars Musica uit 2010. *La guêpe et l'orchidée* (*De wesp en de orchidee*) is een verwijzing naar een fenomeen in de natuur: mannelijke wespen aanzien sommige orchideeën soms als wijfjeswespen en proberen ze te bevruchten. Zo verspreiden ze het stuifmeel dat ze elders bij gelijksoortige orchideeën opgepikt hebben. De compositie is een eerbetoon aan de Franse filosoof Gilles Deleuze, die uit dit verschijnsel het concept van het 'rizoom' distilleerde: het idee dat sommige elementen met elkaar verbonden zijn door meervoudige wortels, terwijl niet altijd onmiddellijk te zien is hoe ze met elkaar in verband staan. In het werk van Mernier wordt een gelijkaardig compositorisch procedé gebruikt.

Het laatste werk op het programma, het eerste van de drie *Strijkkwartetten*, op. 41 van Robert Schumann, brengt ons terug naar het romantische repertoire. Schumann besteedde zijn tijd in het jaar 1842 grotendeels aan de kamermuziek. Hij legde zich helemaal toe op de studie van de strijkkwartetten van Mozart, Haydn en Beethoven: die drie componisten leken hem het genre van het strijkkwartet het beste te beheersen en hij eigde zich hun compositorische stijl en technisch meesterschap toe. Het bewijs daarvan is te horen in Schumanns *Eerste strijkkwartet*.